

Договір

між Україною і Республікою Польща про правову допомогу та правові відносини у цивільних і кримінальних справах

(Договір ратифіковано Постановою ВР

№ 3941-XII від 04.02.94)

Дата підписання: 24.05.1993

Дата ратифікації: 04.02.1994

Дата набуття чинності: 14.08.1994

Республіка Польща і Україна, які в подальшому іменуються "Договірні Сторони", керуючись прагненням розвинути дружні стосунки між обома державами, а також поглиблювати і вдосконалювати взаємне співробітництво в галузі правових відносин, домовились про таке:

Частина перша

Загальні положення

Стаття 1

Правовий захист

1. Громадяни однієї Договірної Сторони користуються на території іншої Договірної Сторони у відношенні своїх особистих та майнових прав таким же правовим захистом, які і громадяни цієї Договірної Сторони.

2. Громадяни однієї Договірної Сторони мають право вільно і без перешкод звертатися до органів іншої Договірної Сторони, до компетенції яких відносяться цивільні та кримінальні справи, можуть виступати в них, подавати клопотання, пред'являти позови, а також здійснювати інші процесуальні дії за тих же умов, що і громадяни цієї Договірної Сторони.

3. Під поняттям "цивільні справи" в цьому Договорі слід розуміти також сімейні і трудові справи.

4. Положення цього Договору щодо громадян Договірних Сторін поширюються також на юридичних осіб, які утворені відповідно до законодавства тієї Договірної Сторони, на території якої вони знаходяться.

Стаття 2

Надання правової допомоги

1. Суди і органи прокуратури Договірних Сторін, що далі іменуються "установи юстиції" надають взаємну правову допомогу у цивільних та кримінальних справах.

2. Інші органи Договірних Сторін, компетентні в цивільних та кримінальних справах, звертаються за наданням правової допомоги за посередництвом власних установ юстиції.

Стаття 3

Порядок зносин

1. В справах, що охоплюються цим Договором, установи юстиції, зносяться між собою за посередництвом центральних органів, якщо інше не передбачено цим Договором.

2. В розумінні цього Договору центральними органами є: з боку України - Міністерство юстиції та Генеральна Прокуратура, а з боку Республіки Польщі - Міністерство юстиції.

3. Центральні органи можуть домовитися, що установи юстиції Договірних Сторін зносяться між собою безпосередньо.

Стаття 4

Обсяг правової допомоги

Договірні Сторони надають взаємну правову допомогу щодо підготовки, пересилки та вручення документів, виконання обшуку, вилучення та видачі речових доказів, проведення експертизи, огляду, допиту сторін, свідків, експертів, підозрюваних, обвинувачених і підсудних, а також виконання інших процесуальних дій.

Стаття 5

Мова взаємостосунків

1. У справах, що охоплюються цим Договором, клопотання складаються державною мовою запитуючої Сторони і до них додаються переклади на державну мову запитуваної Сторони або англійську чи російську.

2. Якщо стосовно положень цього Договору вимагається додати до документів, що пересилаються, їх переклад на мову іншої Договірної Сторони, ті переклади мають бути здійснені офіційним перекладачем, підпис якого має бути офіційно посвідчений, або присяжним перекладачем однієї з Договірних Сторін.

Стаття 6

Зміст та форма клопотання про надання правової допомоги

1. Клопотання про надання правової допомоги складається у письмовій формі і повинно містити:

- 1) найменування запитуючої установи;
- 2) найменування запитуваної установи;
- 3) назву справи, з якої запитується правова допомога;

4) імена і прізвища сторін, підозрюваних, обвинувачених, підсудних або засуджених, потерпілих, місце їх постійного або тимчасового проживання, громадянство, заняття, а в кримінальних справах, в міру можливості, також місце і дату народження, імена їх батьків, а щодо юридичних осіб - їх назву і місцезнаходження; 5) імена, прізвища і адреси представників осіб, які вказані в пункті 4;

6) зміст клопотання і необхідну для його виконання інформацію, зокрема, імена, прізвища і адреси свідків, якщо вони відомі;

7) в кримінальних справах - додатково опис фактичних обставин і юридичну кваліфікацію скоєного злочину.

2. Клопотання про надання правової допомоги повинно бути засвідчене підписом та гербовою печаткою запитуючої установи.

3. Договірні Сторони можуть застосовувати двомовні бланки для клопотань про надання правової допомоги.

Стаття 7

Виконання клопотань про надання правової допомоги

1. При виконанні клопотань про надання правової допомоги запитувана установа застосовує законодавство своєї держави. Однак, вона може застосовувати процесуальні норми, вказані запитуючою установою, якщо це не суперечить законодавству запитуваної Договірної Сторони.

2. Якщо запитувана установа, не компетентна виконати клопотання, вона пересилає клопотання компетентній установі, повідомивши про це запитуючу установу.

3. Якщо докладна адреса особи, відносно якої складене клопотання, невідома, запитувана установа вживатиме необхідних заходів щодо її встановлення.

4. На клопотання запитуючої установи запитувана установа повідомляє у відповідний час безпосередньо запитуючу устанovu і сторони про місце і час виконання клопотання.

5. Після виконання клопотання запитувана установа пересилає документ запитуючій установі. У випадку, коли клопотання не може бути виконане, запитувана установа повертає клопотання запитуючій установі, повідомляючи про причину невиконання клопотання.

Стаття 8

Виклик свідка, експерта або потерпілого та їх охорона

1. Якщо в справі, яка провадиться установами юстиції однієї Договірної Сторони, виникає необхідність в особистій явці свідка або експерта, який перебуває на території іншої Договірної Сторони, необхідно звернутися до компетентної установи юстицію цієї Договірної Сторони з клопотанням про вручення виклику.

2. Виклик не може вміщувати заходів примусу на випадок неявки.

3. Свідок або експерт, які з'явилися на виклик до органу запитуючої Договірної Сторони, не може бути на території цієї Сторони, не зважаючи на громадянство, притягнутий до кримінальної чи адміністративної відповідальності, взятий під варту; не може відбувати покарання у зв'язку з рішенням суду щодо злочину, який є предметом слідства, у зв'язку з яким його було викликано, або з приводу іншого злочину, скоєного до перетинання державного кордону запитуючої Договірної Сторони, або у зв'язку із дачею показань або висновків.

4. Свідок або експерт втрачає право на охорону, якщо не покине територію запитуючої Договірної Сторони протягом семи днів від дня повідомлення його запитуючою установою про те, що його присутність не є обов'язковою. В цей строк не зараховується час, протягом якого свідок або експерт не міг залишити територію запитуючої Договірної Сторони за незалежних від нього обставин.

5. Свідок або експерт має право на компенсацію витрат на переїзд, проживання і неотриману заробітну плату, а експерт, крім того, має право на винагороду за проведення експертизи. У виклику зазначається інформація про види та розміри коштів, на які мають право свідок або експерт. За клопотанням свідка або експерта запитуюча Договірна Сторона сплачує аванс на покриття витрат.

6. Положення пунктів 1-5 стосуються також потерпілого, який викликається для дачі показань.

Стаття 9

Порядок вручення документів

Запитувана установа здійснює вручення документів відповідно до правил, які діють в її державі, якщо документи, які вручаються, складені державною мовою запитуваної Сторони або якщо додано завірени переклади на мову запитуваної Сторони. В інших випадках вручення документів адресатові здійснюється за його добровільною згодою.

Стаття 10

Підтвердження вручення документів

Підтвердження вручення документів оформлюється відповідно до правил запитуваної Договірної Сторони. У підтвердженні зазначається час, місце і спосіб вручення. Якщо лист оформлено у двох примірниках, підтвердження отримання може також міститися в одному з цих примірників.

Стаття 11

Витрати, пов'язані з наданням правової допомоги

1. Кожна з Договірних Сторін несе витрати, пов'язані з наданням правової допомоги на своїй території.

2. Запитувана установа повідомляє запитуючу установу про розмір витрат. Якщо запитуюча установа стягне належні кошти від особи, яка повинна їх відшкодувати, ці кошти надходять на користь тієї Договірної Сторони, яка їх стягла.

Стаття 12

Надання правової інформації

1. Центральні органи установ юстиції Договірних Сторін надають одна одній законодавчі акти з цивільного і кримінального права.

2. Центральні органи установ юстиції Договірних Сторін надають одна одній за клопотанням інформацію про свої підзаконні акти, а також про практику установ юстиції.

Стаття 13

Встановлення адрес та інших даних

1. Установи юстиції Договірних Сторін надають за клопотанням допомогу при встановленні адреси осіб, які перебувають на їх території.

2. Якщо в суді однієї з Договірних Сторін буде порушена справа про отримання аліментів від особи, яка перебуває на території іншої Договірної Сторони, установа юстиції тієї Договірної Сторони надає за заявою допомогу по встановленню місця праці і розміру заробітної плати особи, зобов'язаної до сплати аліментів.

Стаття 14

Пересилка предметів і валютних цінностей

Якщо при виконанні цього Договору пересилаються предмети або валютні цінності з території однієї Договірної Сторони на територію іншої Договірної Сторони або дипломатичному представництву чи консульській установі іншої Договірної Сторони, це відбувається з дотриманням відповідних правових положень тієї Договірної Сторони, орган якої виконує пересилку.

Стаття 15

Визнання документів

1. Документи, які підготував або засвідчив відповідний орган однієї з Договірних Сторін, скріплені гербовою печаткою і підписом уповноваженої особи, мають силу документа на території іншої Договірної Сторони без потреби будь-якого іншого засвідчення. Це стосується також копій і перекладів документів, які засвідчені відповідним органом.

2. Документи, які на території однієї з Договірних Сторін визнаються офіційними, вважаються такими ж на території іншої Договірної Сторони.

Стаття 16

Пересилка актів громадянського стану

1. Відповідні органи Договірних Сторін пересилають одна одній виписки з записів актів громадянського стану, які стосуються громадян іншої Договірної Сторони. Безкоштовна пересилка цих виписок відбувається негайно після виконання запису акта громадянського стану.

2. Положення пункту 1 застосовуються також у випадках внесення змін в записи актів громадянського стану щодо громадян іншої Договірної Сторони. В такому разі виписки з записів актів громадянського стану пересилаються з внесеними змінами.

3. Відділи запису актів громадянського стану однієї Договірної Сторони пересилають за клопотанням установ юстиції іншої Договірної Сторони виписки з записів актів громадянського стану.

4. Клопотання громадян однієї Договірної Сторони про висилку свідоцтв про реєстрацію актів громадянського стану можна пересилати безпосередньо відповідному відділу запису актів громадянського стану іншої Договірної Сторони. Особа, що звертається з клопотанням, отримує

ці документи за посередництвом дипломатичного представництва або консульської установи тієї Договірної Сторони, орган якої видав ці документи, при стягненні належної сплати.

Стаття 17

Пересилка рішень, що стосуються громадянського стану

Договірні Сторони пересилають одна одній копії правомірних рішень, що стосуються громадянського стану громадян іншої Договірної Сторони.

Стаття 18

Пересилка інших документів

Клопотання громадян однієї Договірної Сторони про видачу і висилку документів про освіту, трудовий стаж і інших документів, що стосуються особистих та майнових прав і інтересів цих громадян, можна пересилати безпосередньо до відповідних органів іншої Договірної Сторони.

Документи пересилаються громадянину через дипломатичні представництва або консульські установи тієї Договірної Сторони, орган якої видав ці документи. Дипломатичні представництва або консульські установи, передаючи документи громадянину, стягують плату за їх видачу.

Стаття 19

Відмова у наданні правової допомоги

Правова допомога не надається, якщо її надання може спричинити шкоду суверенітету чи безпеці, або суперечить основним принципам законодавства запитуваної Договірної Сторони.

Частина друга

Цивільні справи

Стаття 20

Загальні положення

Якщо відповідно до положень цього Договору порушення справи належить до компетенції органів обох Договірних Сторін, а клопотання про порушення справи подано до органу однієї з них, то компетенція органу іншої Договірної Сторони виключається.

Розділ I

Справи в галузі особистого права

Стаття 21

Правоздатність та дієздатність

1. Правоздатність та дієздатність фізичної особи визначається законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

2. Правоздатність юридичної особи визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої вона заснована.

Стаття 22

Обмеження в дієздатності або визнання особи недієздатною (Повне і часткове визнання недієздатним)

1. Якщо цей Договір не передбачає інше, при обмеженні в дієздатності або в визнанні особи недієздатною компетентним є суд тієї Договірної Сторони, громадянином якої є особа, яка має бути обмежена в дієздатності або визнана недієздатною. Цей суд застосовує законодавство своєї держави.

2. Якщо суд однієї Договірної Сторони встановить, що є підстави для обмеження в дієздатності або визнанні недієздатним громадянина іншої Договірної Сторони, місце проживання якого знаходиться на території першої Договірної Сторони, він повідомляє про це відповідний суд другої Договірної Сторони.

3. Якщо суд другої Договірної Сторони, повідомлений відповідно з пунктом 2 заявить, що надає право виконати подальші дії суду за місцем проживання цієї особи, або не висловиться протягом трьох місяців, суд за місцем проживання цієї особи може провести справу про обмеження в дієздатності або визнанні її недієздатною відповідно до законодавства своєї держави, якщо причина обмеження в дієздатності або визнанні недієздатною передбачається також законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа. Рішення про обмеження в дієздатності або визнанні недієздатною пересилається відповідному суду іншої Договірної Сторони.

4. У невідкладних випадках, суд, зазначений в пункті 2, може винести тимчасове розпорядження, необхідне для охорони цієї особи або її майна. Копії цих розпоряджень пересилаються відповідному суду тієї Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

5. Положення пунктів 1-4 застосовуються також при скасуванні обмеження в дієздатності або відновленні громадянина в дієздатності.

Стаття 23

Оголошення померлим і встановлення факту смерті

1. Оголошення особи померлою і встановлення факту смерті належить до компетенції суду тієї Договірної Сторони, громадянином якої та особа була в той час, коли за останніми відомостями була живою.

2. Суд однієї Договірної Сторони може оголосити громадянина іншої Договірної Сторони померлим або встановити факт його смерті:

1) за заявою особи, яка має намір реалізувати свої права, що виникають з спадкових або майнових відносин між подружжям, відносно нерухомого майна особи, яка померла або загинула, якщо це майно знаходиться на території тієї Договірної Сторони, суд якої має винести рішення;

2) за заявою чоловіка (дружини) особи, яка загинула або померла, що проживає на час подання клопотання на території тієї Договірної Сторони, суд якої має винести рішення.

3. У справах про оголошення особи померлою і встановлення факту смерті застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, громадянином якої була та особа на той час, коли за останніми відомостями була живою.

4. Рішення, винесене згідно з пунктом 2, має правові наслідки виключно на території тієї Договірної Сторони, суд якої виніс рішення.

Розділ II

Справи в галузі сімейного права

Стаття 24

Укладення шлюбу

1. Форма укладення шлюбу визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої укладається шлюб.

2. Умови укладення шлюбу визначаються для кожної із осіб, що вступають до шлюбу, законодавством Договірної Сторони, громадянином якої вона є.

Стаття 25

Особисті і майнові стосунки подружжя

1. Особисті і майнові стосунки подружжя визначаються законодавством тієї Договірної Сторони, громадянами якої є подружжя в час подання клопотання.

2. Якщо під час подання клопотання один з подружжя є громадянином однієї Договірної Сторони, а другий - громадянином іншої Договірної Сторони, то в справах, пов'язаних з особистими і майновими стосунками між ними, діє законодавство тієї Договірної Сторони, на території якої вони мають місце проживання. Якщо один з подружжя має місце проживання на території однієї Договірної Сторони, а другий - на території іншої Договірної Сторони, то діє законодавство тієї Договірної Сторони, суд якої порушив справу.

3. В справах, пов'язаних з особистими і майновими стосунками подружжя, в випадку, передбаченому пунктом 1, компетентним є суд тієї Договірної Сторони, громадянами якої було подружжя в час подання заяви.

4. В справах, пов'язаних з особистими і майновими стосунками подружжя, в випадку, передбаченому пунктом 2, компетентним є суд тієї Договірної Сторони, на території якої подружжя має місце проживання. Якщо один з подружжя має місце проживання на території однієї Договірної Сторони, а другий - на території іншої Договірної Сторони, то компетентними є суди обох Договірних Сторін.

5. Майнові стосунки подружжя щодо нерухомого майна визначаються законодавством та підлягають компетенції судів тієї Договірної Сторони, на території якої знаходиться це майно.

Стаття 26

Розірвання шлюбу

1. Розірвання шлюбу проводиться згідно з законодавством тієї Договірної Сторони, громадянами якої є подружжя в момент порушення справи.

2. Якщо в момент порушення справи один з подружжя є громадянином однієї Договірної Сторони, а другий - громадянином іншої Договірної Сторони, розірвання шлюбу проводиться згідно з законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої вони мають місце проживання. Якщо один з подружжя має місце проживання на території однієї Договірної Сторони, а другий - на території іншої Договірної Сторони, застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, орган якої порушив справу.

3. У справах про розірвання шлюбу, в випадку, передбаченому в пункті 1, компетентним є орган тієї Договірної Сторони, громадянами якої є подружжя в момент порушення справи.

4. У справах про розірвання шлюбу, в випадку, передбаченому в пункті 2, компетентним є орган тієї Договірної Сторони, на території якої подружжя має місце проживання. Якщо один з подружжя має місце проживання на території однієї Договірної Сторони, а другий - на території іншої Договірної Сторони, компетентними є органи обох Договірних Сторін.

5. Суд, до компетенції якого належить винесення рішення про розірвання шлюбу, є також компетентним в винесенні рішення про батьківські права і аліменти на користь малолітніх дітей.

Стаття 27

Справи про визнання існування та недійсності шлюбу

1. В справах про визнання існування та недійсності шлюбу застосовується законодавство Договірної Сторони, яке застосовувалось при укладенні шлюбу.

2. Компетентність органу визначається відповідно до статті 26.

Стаття 28

Правові стосунки між батьками і дітьми

1. В правових стосунках між батьками і дітьми, в тому числі аліментних обов'язках батьків застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, громадянином якої є дитина.

2. Встановлення і оспорювання походження дитини від певної особи регулюється законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої є мати дитини в момент народження дитини. Але достатнім є дотримання форми визнання дитини, що передбачена законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої визнання має бути або було здійснене.

3. В справах, зазначених в пунктах 1 і 2, компетентними є органи тієї Договірної Сторони, громадянином якої є дитина, а також органи тієї Договірної Сторони, на території якої дитина має місце проживання.

Стаття 29

Інші аліментні обов'язки

1. В справах про інші аліментні обов'язки в галузі сімейного права застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, на території якої має місце проживання особа, яка порушує клопотання про стягнення аліментів.

2. В справах, про які йде мова в пункті 1, компетентним є суд тієї Договірної Сторони, на території якої має місце проживання особа, яка порушує клопотання про стягнення аліментів.

Стаття 30

Усиновлення

1. При усиновленні застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, громадянином якої є усиновитель під час подання клопотання. Якщо усиновитель є громадянином однієї Договірної Сторони, а має місце проживання на території іншої Договірної Сторони, то застосовується законодавство цієї Договірної Сторони.

2. Для усиновлення потрібна, якщо того вимагає законодавство тієї Договірної Сторони, громадянином якої є усиновлюваний, згода усиновлюваного, його законного представника, дозвіл компетентного державного органу, а також застосовуються обмеження щодо усиновлення, пов'язаного зі зміною місця проживання в іншій державі.

3. Якщо дитину усиновлює подружжя, з якого один є громадянином однієї Договірної Сторони, а другий - іншої Договірної Сторони, повинні бути дотримані вимоги, передбачені законодавством обох Договірних Сторін. Однак, якщо подружжя має місце проживання на території однієї з Договірних Сторін, застосовується законодавство цієї Договірної Сторони.

4. Положення вищезазначених пунктів стосуються відповідно до зміни, скасування та визнання усиновлення недійсним.

5. У справах про усиновлення, зміну, скасування та визнання усиновлення недійсним компетентним є орган тієї Договірної Сторони, громадянином якої є усиновитель під час подання клопотання. Якщо усиновлюваний є громадянином однієї Договірної Сторони, а проживає на території іншої Договірної Сторони, де має місце проживання також усиновитель, то компетентним є також орган цієї Договірної Сторони.

Стаття 31

Опіка та піклування

1. У справах про опіку та піклування, оскільки Договором не передбачається інше, компетентним є орган опіки та піклування і застосовується законодавство Договірної Сторони, громадянином якої є особа, що потребує опіки або піклування.

2. Правовідносини між опікуном або піклувальником і особою над якою встановлена опіка чи піклування, визначаються за законодавством Договірної Сторони, орган якої встановив опіку чи піклування.

3. Обов'язок прийняття опіки або піклування визначається законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої є особа, яка має бути опікуном або піклувальником.

4. Якщо заходи опіки або піклування необхідні для охорони інтересів особи однієї Договірної Сторони, місцепроживання чи перебування або майно якої знаходиться на території іншої Договірної Сторони, то орган опіки та піклування цієї Договірної Сторони терміново повідомить компетентний орган, зазначений в пункті 1.

5. У невідкладних випадках орган іншої Договірної Сторони прийме необхідні заходи згідно з своїм законодавством і негайно повідомить про це компетентний згідно з пунктом 1 орган. Вжиті заходи залишаються в силі доти, поки цей орган не винесе іншого рішення.

6. Компетентний згідно з пунктом 1 орган може передати опіку та піклування органу іншої Договірної Сторони, якщо місцепроживання або перебування, або майно особи, яка є під опікою чи піклуванням, знаходиться на території цієї Договірної Сторони. Передача дійсна лише в такому випадку, коли запитуваний орган погодиться прийняти опіку або піклування і повідомить про це запитуючий орган.

7. Орган, який згідно з пунктом 6 прийняв опіку чи піклування, здійснює їх відповідно до законодавства своєї держави.

Він не має права, однак, виносити рішення з питань, що стосуються особисто статусу особи, яка знаходиться під опікою чи піклуванням, але може дати дозвіл на вступ до шлюбу, необхідний за законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

Розділ III

Майнові справи

Стаття 32

Правові відносини, що стосуються нерухомого майна

Правові відносини, що стосуються нерухомого майна, визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої знаходиться нерухоме майно. Компетентними є суди цієї ж Договірної Сторони.

Стаття 33

Зобов'язання, що виникають з договірних відносин

1. Зобов'язання, що виникають з договірних відносин, визначаються законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої була укладена угода, хіба що учасники договірних відносин підпорядкують ці відносини вибраному ними законодавству.

2. У справах, зазначених в пункті 1, компетентним є суд тієї Договірної Сторони, на території якої має місце проживання або юридичну адресу відповідач. Компетентним є також суд тієї Договірної Сторони, на території якої має місце проживання або юридичну адресу позивач, якщо на цій території знаходиться предмет спору або майно відповідача.

3. Компетенція, про яку йде мова в пункті 2, може бути змінена за згодою учасників договірних відносин.

Стаття 34

Форма правової дії

1. Форма правової дії визначається законодавством тієї Договірної Сторони, яке визначає саму дію. Але достатнім є дотримання форми, передбаченої законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої дія провадиться.

2. Форма правової дії щодо нерухомого майна визначається законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої знаходиться нерухоме майно.

Стаття 35

Зобов'язання, що не виникають з договірних відносин

1. Відповідальність за заподіяну шкоду, яка не виникає з договірних відносин (недозволені дії) визначається законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої мав місце випадок, що є джерелом зобов'язання. Однак, коли позивач і відповідач є громадянами однієї Договірної Сторони, застосовується законодавство цієї Договірної Сторони.

2. У справах, зазначених у пункті 1, компетентним є суд тієї Договірної Сторони, на території якої мав місце випадок, що є джерелом зобов'язання, або на території якої має місце проживання або юридичну адресу відповідач. Компетентним є також суд тієї Договірної Сторони, на території якої має місце проживання або юридичну адресу позивач, якщо на тій території знаходиться майно відповідача.

Розділ IV

Спадкові справи

Стаття 36

Принцип рівності прав

1. Громадяни однієї Договірної Сторони можуть набувати на території іншої Договірної Сторони право на майно і інші права, одержуючи спадщину за законом або розпорядженням у випадку смерті на тих самих умовах і в такому ж обсязі, що і громадяни цієї Договірної Сторони.

2. Громадяни однієї Договірної Сторони можуть робити розпорядження на випадок смерті стосовно майна, яке знаходиться на території іншої Договірної Сторони.

Стаття 37

Застосування законодавства

1. Правові відносини в галузі успадкування рухомого майна регулюються законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої був заповідач в момент смерті.

2. Правові стосунки в галузі успадкування нерухомого майна регулюються законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої знаходиться це майно.

3. Визначення типу майна, що входять до складу спадщини, тобто, чи є воно рухомим чи нерухомим, регулюється законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої знаходиться це майно.

Стаття 38

Перехід спадщини у власність держави

Якщо згідно з законодавством Договірної Сторони, зазначеним у статті 37, відсутні спадкоємці, то рухоме майно переходить у власність тієї Договірної Сторони, громадянином якої був спадкодавець в момент смерті, а нерухоме майно переходить у власність тієї Договірної Сторони, на території якої воно знаходиться.

Стаття 39

Заповіт

1. Здатність до складення або відміни заповіту, а також правові наслідки недоліків волевиявлення визначаються законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої був заповідач в момент складення або відміни заповіту.

2. Спосіб складення або відміни заповіту визначається законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої був заповідач в момент складення або відміни заповіту. Але достатнім є дотримання законодавства тієї Договірної Сторони, на території якої заповіт був складений або відмінений.

Стаття 40

Відкриття і оголошення заповіту

Заповіт відкриває і оголошує компетентний орган тієї Договірної Сторони, на території якої знаходиться заповіт. Засвідчена копія заповіту, а також копія протоколу відкриття і оголошення заповіту пересилюються відповідному органу, до компетенції якого належить ведення спадкової справи.

Стаття 41

Компетентність органів у справах про успадкування

1. Спадкові справи щодо рухомого майна належать до компетенції відповідних органів тієї Договірної Сторони, громадянином якої був заповідач в момент смерті.

2. Спадкові справи щодо нерухомого майна належать до компетенції відповідного органу тієї Договірної Сторони, на території якої це майно знаходиться.

3. У випадку, коли все рухоме майно, яке залишилось після смерті громадянина однієї Договірної Сторони, знаходиться на території іншої Договірної Сторони, то за заявою спадкоємця справу проводить орган іншою Договірної Сторони, якщо з цим погодяться всі відомі спадкоємці.

Розділ V

Справи в галузі трудового права

Стаття 42

Відповідність законодавства і компетенція судів

1. Сторони, які мають трудові стосунки, можуть підпорядкувати їх обраному за згодою між собою законодавству.

2. Якщо вибір законодавства не здійснено, укладення, зміна, скасування і закінчення трудових стосунків, а також вимоги, що випливають з них, регулюються законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої робота є, була або мала бути виконана.

Якщо працівник виконує роботу на території однієї Договірної Сторони, на підставі трудових відносин, які пов'язують його з головним підприємством на території іншої Договірної Сторони, укладення, зміна і закінчення трудових відносин, а також вимоги, що випливають з них, регулюються законодавством тієї Договірної Сторони.

3. Справи, про які йдеться в пункті 2, належать до компетенції суду тієї Договірної Сторони, на території якої робота є, була або мала бути виконана. Компетентними також є суди тієї Договірної Сторони, на території якої має місце проживання відповідач, а також на території якої має місце проживання позивач, якщо на тій території знаходиться предмет суперечки або майно відповідача.

4. Компетенцію, визначену в пункті 3, сторони трудових стосунків можуть змінити за угодою.

Розділ VI

Судові витрати

Стаття 43

Звільнення від внесення застави для забезпечення процесуальних витрат

Від громадян однієї з Договірних Сторін, які проживають або перебувають на території будь-якої з цих Сторін і звертаються до судів іншої Договірної Сторони, не можна вимагати внесення застави для забезпечення процесуальних витрат лише з того приводу, що вони є іноземцями, або тому, що не мають місця проживання або перебування на території тієї Договірної Сторони, до органів якої звертаються.

Стаття 44

Звільнення від сплати судових витрат

1. Громадяни однієї Договірної Сторони на території іншої Договірної Сторони звільняються від сплат, авансів і інших видатків по справі, а також користуються безкоштовним процесуальним захистом на тих самих умовах, і в тому ж обсязі, що і громадяни цієї Договірної Сторони.

2. Звільнення, зазначені в пункті 1, стосуються всіх процесуальних дій, включаючи виконання рішення.

2. Звільнення від витрат, яке надається по певній справі судом однієї Договірної Сторони, поширюється також на витрати, пов'язані з виконанням процесуальних дій по тій самій справі на території іншої Договірної Сторони.

Стаття 45

Підстави звільнення від витрат

1. Для отримання звільнення від витрат або призначення безкоштовного процесуального захисту потрібно надати довідку про особистий, сімейний та майновий стан заявника. Таку довідку видає компетентний орган тієї Договірної Сторони, на території якої має місце проживання або перебування заявник.

2. Якщо заявник не проживає, або не перебуває на території будь-якої з Договірних Сторін, довідку може видати дипломатичне представництво або консульська установа тієї Договірної Сторони, громадянином якої є заявник.

3. Суд, який видає постанову про звільнення від витрат, може зажадати додаткових пояснень або доповнення даних.

4. У випадку, коли законодавство однієї з Договірних Сторін не вимагає представлення довідки, про яку іде мова в пункті 1, заявник повинен представити заяву про свій сімейний та майновий стан.

Стаття 46

Спосіб представлення клопотання

1. Громадянин однієї Договірної Сторони, який має намір просити суд іншої Договірної Сторони про звільнення від витрат або безкоштовний процесуальний захист, може звернутися з письмовою заявою або усно, що має бути оформлено протоколом, у відповідний суд за місцем свого проживання або перебування. Цей суд пересилає відповідному суду іншої Договірної Сторони клопотання разом з довідкою, зазначеною в статті 45.

2. Клопотання, зазначене в пункті 1, можна подати одночасно з позовом або заявою про порушення справи.

Стаття 47

Терміни

1. Суд однієї Договірної Сторони, звертаючись до процесуальної сторони або учасника справи, який проживає або перебуває на території іншої Договірної Сторони, про сплату судових витрат або доповнення позову чи заяви, визначає одночасно термін, не менший, ніж один місяць. Відлік терміну починається від дати вручення листа з цього питання.

2. Якщо суд однієї Договірної Сторони визначить процесуальній стороні або учаснику справи, який проживає на території іншої Договірної Сторони, термін для виконання процесуальних дій, про дотримання терміну свідчить дата на штампелі поштового відділення тієї Договірної Сторони, з території якої було вислано листа з розпорядженням про виконання дій.

3. У випадку, коли в окреслений термін на територію іншої Договірної Сторони переказуються сплати і аванси, яких зажадав суд, про дотримання визначеного терміну свідчить дата внесення їх до банку тієї Договірної Сторони, на території якої проживає процесуальна сторона або учасник справи.

4. До наслідків порушення терміну орган, який розглядає справу, застосовує законодавство своєї держави.

Розділ VII

Визнання і виконання рішень

Стаття 48

Визнання рішень з немайнових справ

1. Винесені судами однієї Договірної Сторони рішення з цивільних немайнових справ, що набрали законної сили, а в справах, що стосуються батьківських прав, рішення, що не набрали законної сили, але підлягають негайному виконанню, визнаються на території іншої

Договірної Сторони без проведення дій про визнання, якщо суди іншої Договірної Сторони не винесли раніше правомірного рішення в тій самій справі, або якщо не були виключно компетентні, на підставі цього Договору, а у випадку відсутності такого врегулювання в Договорі - на підставі чинного законодавства цієї Договірної Сторони.

2. Правомірні рішення з немайнових справ, що регулюються сімейним законодавством, винесені несудовими органами однієї Договірної Сторони, визнаються на території іншої Договірної Сторони згідно із статтями 50-52.

Стаття 49

Визнання і виконання рішень з майнових і інших немайнових справ

1. За умов, передбачених цим Договором, Договірні Сторони визнають і виконують на своїй території рішення, винесені на території іншої Договірної Сторони, а саме:

1) рішення судів з цивільних справ;

2) рішення судів з кримінальних справ в частині, що стосується відшкодування шкоди, заподіяної злочином.

2. Положення пункту 1 застосовуються також до мирових угод з цивільних справ майнового характеру затверджених судом.

Стаття 50

Підстави визнання і виконання рішень

Рішення, зазначені в статті 49, підлягають визнанню і виконанню на території іншої Договірної Сторони, якщо:

1) згідно з законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої рішення було винесене, воно набрало законної сили і підлягає виконанню, а в справах, що стосуються аліментних зобов'язань, також рішення, що не набрали законної сили, але підлягають виконанню;

2) суд, який виніс рішення, був компетентним на підставі цього Договору, а в випадку відсутності такого врегулювання в Договорі - на підставі законодавства тієї Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане і виконане;

3) сторона не була позбавлена можливості захисту своїх прав, а у випадку обмеженої процесуальної здатності - належного представництва, а зокрема, сторона, яка не прийняла участі в розгляді справи, отримала виклик в судове засідання своєчасно і належним чином;

4) справа між тими самими сторонами не була вже вирішена з винесенням рішення судом тієї Договірної Сторони, на території якої рішення судом тієї Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане і виконане, і якщо між тими самими сторонами не була раніше порушена справа в суді тієї Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане і виконане;

5) рішення органу третьої держави між тими самими сторонами і в тій самій справі не було вже визнане або виконане на території тієї Договірної Сторони, де рішення має бути визнане і виконане;

6) при винесенні рішення застосовано законодавство відповідно з цим Договором, а у випадку відсутності такого врегулювання у Договорі - на підставі законодавства тієї Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане і виконане.

Стаття 51

Клопотання про визнання і виконання рішення

1. Клопотання про визнання і виконання рішення може бути подане безпосередньо до відповідного суду тієї Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане і виконане, або також за посередництвом суду, який розглядав справу в першій інстанції.

2. До клопотання потрібно додати:

1) рішення або його завірнену копію разом з підтвердженням, що рішення набрало законної сили і підлягає виконанню, а в справах, що стосуються аліментних зобов'язань, якщо рішення не набрало законної сили, разом з підтвердженням, що воно підлягає виконанню, якщо це не витікає з самого рішення;

2) документ, який підтверджує, що сторона, відносно якої винесене рішення і яка не приймала участь у розгляді справи, отримала виклик у судове засідання своєчасно і належним чином, згідно з законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої рішення було винесене; а в випадку обмеженої процесуальної здатності сторони - документ, який підтверджує, що та сторона була представлена належним чином;

3) завірнений переклад клопотання, а також документів, зазначених в підпунктах 1-2, на мову тієї Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане і виконане.

Стаття 52

Порядок визнання і виконання рішення

1. Визнання і виконання рішення належить до компетенції суду тієї Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане і виконане.

2. При розгляді справи суд обмежується перевіркою виконання умов, передбачених статтями 50 і 51.

3. Для визнання і виконання рішення застосовується законодавство Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане і виконане; це стосується також форми клопотання про визнання і виконання рішення. До клопотання про визнання і виконання рішення належить додати його копію і копію додатків для вручення учасникам справи.

4. Якщо на території тієї Договірної Сторони, суд якої виніс рішення, виконання рішення відкладено внаслідок поновлення справи або внаслідок розгляду справи щодо скасування або зміни рішення, що набрало законної сили, на території іншої Договірної Сторони відкладається справа про визнання і виконання рішення або справа про виконання рішення.

5. Розглядаючи справу про визнання і виконання рішення, суд може зажадати від сторін пояснень. Цей суд може також звернутися до суду, який виніс рішення, відносно представлення додаткових пояснень.

Стаття 53

Виконання рішень в частині судових витрат

1. Якщо особа, яка на підставі статті 44 була звільнена від витрат, пов'язаних з веденням справи, буде згідно з рішенням, що набрало законної сили, винесеним на території однієї Договірної Сторони, зобов'язана до сплати тих витрат учасникові справи, відповідний суд іншої Договірної Сторони, на території якої має бути виконано рішення, приймає безкоштовно за заявою постанову про виконання цього рішення.

2. Витратами ведення справи є також витрати посвідчення чинності рішення і необхідності його виконання, а також витрати, пов'язані з перекладом необхідних документів.

3. Суд, який розглядає питання про виконання рішення про витрати, обмежується перевіркою, чи набрало те рішення законної сили і підлягає виконанню.

4. До заяви про виконання рішення додається рішення або завірена копія частини рішення, що визначає розмір витрат, разом з підтвердженням того, що це рішення набрало законної сили і повинно бути виконано, а також завірнений переклад цих документів.

5. Орган тієї Договірної Сторони, на території якої витрати, пов'язані з веденням справи, були сплачені авансом державою, звертається до відповідного суду іншої Договірної Сторони про стягнення цих витрат. Цей суд здійснює виконання рішення згідно зі своїм законодавством без стягнення сплат і переказує суми, отримані при виконанні рішення, дипломатичному представництву або консульській установі іншої Договірної Сторони.

Відповідно застосовуються положення пунктів 3, 4.

Частина третя

Кримінальні справи

Розділ I

Переїняття кримінального переслідування

Стаття 54

Обов'язок переїняття кримінального переслідування

1. Кожна з Договірних Сторін зобов'язується за клопотанням іншої Договірної Сторони провадити кримінальне переслідування своїх громадян, а також іноземців, які мають місце постійного проживання на її території, підозрюваних у скоєнні злочину на території запитуючої Договірної Сторони.

2. Договірні Сторони можуть подавати клопотання про переїняття кримінального переслідування також у зв'язку з такими порушеннями права, які згідно з законодавством запитуючої Договірної Сторони є злочином, а згідно з законодавством запитованої Договірної Сторони - тільки проступком.

3. У випадках, зазначених в пунктах 1 і 2, відповідні установи юстиції запитованої Договірної Сторони застосовують законодавство своєї держави.

4. Якщо дія, щодо якої стосується переїняття кримінального переслідування, тягне за собою домагання про відшкодування і були подані відповідні клопотання про відшкодування, вони включаються до переїнятого переслідування.

Стаття 55

Переїняття кримінального переслідування щодо воєнних злочинів і злочинів проти людства

У справах щодо воєнних злочинів і злочинів проти людства пункт 1 статті 54 застосовується також тоді, коли вони скоєні за межами запитуючої Договірної Сторони.

Стаття 56

Клопотання про переїняття кримінального переслідування

1. Клопотання про переїняття кримінального переслідування складається у письмовій формі і повинно включати:

- 1) назву запитуючої установи юстиції;
- 2) ім'я і прізвище підозрюваної особи, її громадянство, а також інші дані про особу;

3) опис і правову кваліфікацію дії, в зв'язку з якою було подане клопотання про переїняття кримінального переслідування.

2. Крім того, до клопотання додається:

1) зміст кримінальних положень а в разі необхідності - і інших положень запитуючої Сторони, важливих для кримінального переслідування;

2) матеріали справи або їх завірені копії, а також інші докази;

3) по можливості опис зовнішності підозрюваного, його фотокартку та відбитки пальців;

4) клопотання про відшкодування шкоди, а також по можливості інформацію про розмір шкоди;

5) заяви потерпілих про переслідування, якщо законодавство запитованої Сторони вимагає цього.

Стаття 57

Висилка підозрюваного

1. Якщо на час подання клопотання про перейняття кримінального переслідування підозрюваний підданий затриманню або арешту на території запитуючої Договірної Сторони, належить вжити заходів щодо висилки його на територію запитуваної Договірної Сторони, але передачі, якщо щодо нього прийнято рішення про затримання або арешт на території запитуваної Договірної Сторони.

2. Якщо в момент подання клопотання про перейняття кримінального переслідування підозрюваний перебуває на волі на території запитуючої Договірної Сторони, ця Сторона, при необхідності, згідно зі своїм законодавством розпочинає дії з метою повернення його на територію запитуваної Договірної Сторони.

Стаття 58

Повідомлення про результати кримінального переслідування

Запитувана Договірна Сторона повідомляє запитуючу Договірну Сторону про остаточне рішення, яким закінчується розслідування у справі. За клопотанням запитуючої Договірної Сторони їй пересилається копія цього рішення.

Стаття 59

Наслідки перейняття кримінального переслідування

Після перейняття кримінального переслідування установи юстиції запитуючої Договірної Сторони не можуть провадити слідство проти тієї самої особи за те саме діяння, хіба що у клопотанні про перейняття кримінального переслідування запитуюча Сторона застерегла, що може знову розпочати слідство в разі повідомлення запитуваною Стороною про відмову розпочати слідство після дачі згоди на перейняття переслідування, або про закриття слідства.

Розділ II

Видача з метою переслідування або виконання покарання

Стаття 60

Видача осіб

1. Договірні Сторони зобов'язуються видавати одна одній взаємно за клопотанням, відповідно до положень цього Договору, осіб, які знаходяться на їх території, з метою проведення щодо них кримінального переслідування або виконання покарання.

2. Видача з метою проведення кримінального переслідування відбувається тільки з приводу, таких злочинів, за які згідно з законодавством обох Договірних Сторін загрожує покарання, верхня межа якого перевищує один рік позбавлення волі або суворіше покарання.

3. Видача з метою виконання покарання відбувається тільки у випадку вчинення діянь, які є злочинами згідно з законодавством обох Договірних Сторін, і якщо особа, щодо якої подано клопотання про видачу, була засуджена до позбавлення волі на строк не менше, як на шість місяців, або до суворішого покарання.

Стаття 61

Відмова про видачу

1. Видача не відбувається, якщо:

1) особа, щодо якої подано клопотання про видачу, є громадянином запитуваної Договірної Сторони або яка користується у цій державі правом притулку;

2) злочин був скоєний на території запитуваної Договірної Сторони;

3) згідно з законодавством запитуваної Договірної Сторони кримінальне розслідування не може бути розпочате, або вирок не може бути виконаний внаслідок закінчення строку давності або інших законних підстав;

4) на території запитуваної Договірної Сторони проти особи, щодо якої подане клопотання про видачу, за те саме діяння проводиться кримінальне розслідування, або винесений вирок, що набрав законної сили, або провадження по справі було закрито на законній підставі;

5) кримінальне розслідування розпочинається тільки за приватною заявою потерпілого;

6) злочин має політичний характер;

7) злочин полягає виключно у порушенні військових обов'язків;

8) вона приведе до порушення публічного порядку або загальних принципів законодавства.

При відмові у видачі запитувана Договірна Сторона повідомляє запитуючу Договірну Сторону про підстави відмови.

Стаття 62

Обмеження, що торкаються смертної кари

Якщо за дію передбачається покарання у вигляді смертної кари згідно з законодавством запитуючої Договірної Сторони, але не передбачається таке покарання законодавством запитуваної Договірної Сторони, на території запитуючої Договірної Сторони не можна визначити або виконати покарання у вигляді смертної кари.

Стаття 63

Клопотання про видачу

1. Клопотання про видачу повинно бути складене у письмовій формі і містити:

1) найменування запитуючої установи;

2) прізвище та ім'я особи, у відношенні якої направлене клопотання про видачу, відомості про її громадянство, місцепроживання або місцеперебування та інші відомості про цю особу, а також, при можливості, опис її зовнішності, фотокартку та відбитки пальців;

3) опис вчиненого злочину та юридичну кваліфікацію діяння;

4) дані про розмір заподіяної матеріальної шкоди.

2. До клопотання про видачу для притягнення до кримінальної відповідальності додається завірена копія постанови про взяття під варту з описом діяння, яке має ознаки злочину, а також текст норми права, яка містить ознаки злочину, скоєного особою, відносно якої направлене клопотання про видачу.

3. До клопотання про видачу для приведення вироку до виконання додається завірена копія вироку, який набув законної сили, а також текст кримінального закону, на підставі якого особа засуджена. Якщо засуджений почав відбувати покарання, необхідно повідомити, яку частину покарання він відбув.

Стаття 64

Доповнення клопотання про видачу

Якщо отримані відомості є недостатніми для прийняття рішення про видачу, запитувана Договірна Сторона може просити їх доповнення, визначаючи для цієї мети строк до одного місяця. Запитувана Сторона може продовжити цей термін з поважних причин.

Стаття 65

Взяття під варту для видачі

1. Після отримання клопотання про видачу запитувана Договірна Сторона негайно вживає заходів до взяття під варту особи, щодо якої поставлено питання про видачу, за винятком випадків, коли немає сумніву, що згідно з цим Договором видача не може відбутися.

2. Взяття під варту може бути проведене також до отримання клопотання про видачу, якщо запитуюча Договірна Сторона звернеться з таким проханням, посилаючись на постанову про взяття під варту або на вирок, що є підставою клопотання про видачу. Таке звернення може бути у письмовій формі передане телефаксом, телеграмою або за допомогою інших засобів, виключаючих будь-які сумніви.

3. Про взяття під варту або причини відмови в цьому, здійснені відповідно до пунктів 1, 2 належить негайно повідомити іншу Договірну Сторону.

Стаття 66

Звільнення особи, яка взята під варту

1. Запитувана Договірна Сторона може звільнити особу, яка взята під варту згідно з пунктом 1 статті 65, якщо в термін, зазначений в статті 64, не було надіслано додаткових даних, які та Сторона зажадала.

2. Особа, яка взята під варту згідно з пунктом 2 статті 65, звільняється, якщо клопотання про її видачу не надійде протягом одного місяця від дня отримання від іншої Договірної Сторони повідомлення про взяття під варту.

Стаття 67

Відстрочка видачі

1. Якщо особа, щодо якої подане клопотання про видачу, притягнена до кримінальної відповідальності або відбуває покарання за інший злочин на території запитуваної Договірної Сторони, видача може бути відстрочена до закінчення розслідування по кримінальній справі, відбуття покарання або звільнення з будь-яких підстав.

2. Видача особи також може бути відстрочена з приводу її тяжкої хвороби до усунення цієї перешкоди.

Стаття 68

Тимчасова видача

1. Якщо відстрочка видачі, передбачена статтею 67, може потягти за собою закінчення строку давності по кримінальній справі або серйозно утруднити розслідування злочину, вчиненого цією особою, за обґрунтованим клопотанням запитуючої Договірної Сторони може бути проведена її тимчасова видача.

2. Тимчасово видана особа негайно буде повернена після проведення процесуальних дій, для яких вона була видана, але не пізніше трьох місяців від дня тимчасової видачі.

Стаття 69

Збіг клопотань декількох держав про видачу

Якщо клопотання про видачу однієї і тієї ж особи надійшли від декількох держав, то питання про те, яке з них підлягає задоволенню, вирішує запитувана Договірна Сторона. При прийнятті такого рішення, беруться до уваги всі обставини, зокрема, громадянство даної особи і характер злочину.

Стаття 70

Здійснення видачі

1. Запитувана Договірна Сторона повідомляє запитуючу Договірну Сторону про своє рішення у відношенні видачі, а в разі задоволення клопотання - про місце і час видачі.

2. Якщо запитуюча Договірна Сторона не прийме особу, яка підлягає видачі, протягом 15 днів після встановлення дати видачі і не повідомить запитувану Договірну Сторону про причини, ця особа повинна бути звільнена з-під варту.

Стаття 71

Межі кримінального переслідування виданої особи

1. Без згоди запитуваної Договірної Сторони видана особа не може бути притягнена до кримінальної відповідальності, піддана покаранню або видана третій державі у зв'язку з іншим злочином, вчиненим до видачі, ніж той, який був підставою для видачі.

2. Не потребується згоди запитуваної Договірної Сторони, якщо:

1) видана особа не залишила протягом 30 днів після закінчення кримінального розслідування, відбуття покарання або звільнення з будь-якої законної підстави територію запитуючої Договірної Сторони. В цей строк не зараховується час, протягом якого видана особа не могла залишити територію запитуючої Договірної Сторони за незалежних від неї обставин;

2) видана особа добровільно повернулася на територію запитуючої Договірної Сторони після того, як вона її залишила.

Стаття 72

Повторна видача

Якщо видана особа ухилиться від притягнення до кримінальної відповідальності або від відбуття покарання і повернеться на території запитуваної Договірної Сторони, вона повинна бути за клопотанням запитуючої Договірної Сторони видана повторно без додаткового надання документів, зазначених в статті 63.

Стаття 73

Повідомлення про результати кримінального розслідування

Запитуюча Договірна Сторона терміново повідомляє запитувану Договірну Сторону про результати кримінального розслідування щодо виданої особи. За клопотанням запитуваної Договірної Сторони їй пересилається копія чинного рішення по справі.

Стаття 74

Витрати, пов'язані з видачею

Витрати, пов'язані з видачею, несе Договірна Сторона на території якої вони мали місце.

Стаття 75

Транзитне перевезення

1. Одна із Договірних Сторін за клопотанням іншої Договірної Сторони дозволяє перевезення по всій території осіб, виданих запитуючій Договірній Стороні третьою державою. Запитувана Договірна Сторона може не давати такого дозволу, якщо відповідно до положень цього Договору не існує обов'язку видачі.

2. Клопотання про дозвіл на транзитне перевезення оформляється і розглядається в тому ж порядку, що і клопотання про видачу.

3. Запитувана Договірна Сторона здійснює транзитне перевезення таким чином, який їй найкраще відповідає.

4. Дозвіл на транзит не потрібен, якщо він виконується повітряним шляхом без проміжної посадки.

5. Витрати, пов'язані з транзитним перевезенням, несе запитуюча Договірна Сторона.

Розділ III

Особливі положення щодо правової допомоги з кримінальних справ

Стаття 76

Видача предметів

1. Предмети, що отримала особа, яка вчинила злочин, внаслідок цього злочину, або предмети, які отримані при їх обміні, а також інші предмети, які є речовими доказами у кримінальній справі, видаються запитуючій Договірній Стороні на її клопотання, якщо це

необхідно для розслідування справи, яке провадиться на території запитуючої Договірної Сторони.

2. Запитувана Договірна Сторона може тимчасово відстрочити видачу предметів, якщо вони необхідні для розслідування іншої кримінальної справи, до часу закінчення цього розслідування, або може видати їх запитуючій Договірній Стороні тимчасово на визначений термін.

3. Права третіх осіб на предмети, які були видані іншій Договірній Стороні залишаються непорушними. Після закінчення розслідування ці предмети повертаються Договірній Стороні, яка їх видала, або за згодою цієї Договірної Сторони видаються безпосередньо особам, які мають на них право.

4. При видачі предметів відповідно до цієї статті не застосовуються положення, які обмежують ввіз і вивіз предметів і валютних цінностей.

Стаття 77

Присутність представників запитуючої установи

Представники запитуючої установи можуть бути присутніми при виконанні дій, пов'язаних з наданням правової допомоги на території запитуваної Сторони. Згоду на їх присутність дає: з боку України - Міністерство юстиції або Генеральна Прокуратура, з боку Республіки Польщі - Міністерство юстиції.

Стаття 78

Повідомлення про засудження

1. Договірні Сторони повідомляють одна одній про вироки, що набрали законної сили, винесені судами однієї Договірної Сторони щодо громадян іншої Договірної Сторони.

2. Договірні Сторони надають взаємно за обґрунтованим клопотанням інформацію про вироки, що набрали законної сили, винесені судами однієї Договірної Сторони щодо осіб, які не є громадянами запитуючої Договірної Сторони.

3. Договірні Сторони пересилають одна одній за клопотанням відбитки пальців осіб, зазначених у пунктах 1, 2.

Стаття 79

Інформація з кримінального реєстру

Договірні Сторони пересилають одна одній за клопотанням інформацію з кримінального реєстру щодо громадян іншої Договірної Сторони, а також іншу інформації, яка підлягає внесенню до кримінального реєстру.

Стаття 80

Тимчасове пересилання осіб, позбавлених волі

1. Якщо під час кримінального розслідування, що проводиться установами юстиції однієї Договірної Сторони, виникне необхідність у допиті як свідка особи, яка позбавлена волі на території іншої Договірної Сторони, відповідні установи запитуваної Договірної Сторони можуть видати розпорядження про передачу цієї особи на територію запитуючої Договірної Сторони. Ця особа утримується під вартою і по закінченні розслідування буде негайно повернена назад.

2. Якщо виникне потреба провести допит як свідка особи, позбавленої волі, на території третьої держави, відповідні органи запитуваної Договірної Сторони видають дозвіл на транзит цієї особи через територію своєї держави.

Розділ IV

Виконання рішень з кримінальних справ

Стаття 81

Визначення

1. В розумінні цього розділу вираз "забезпечуючі заходи" означає:

в Україні - поміщення до психіатричної лікарні;

в Республіці Польщі - поміщення до психіатричної лікарні або іншого відповідного закладу та поміщення до закладу лікування алкоголіків і наркоманів.

2. В розумінні цього розділу нижчезазначені вирази означають:

"Держава винесення вироку" - держава, в якій було винесене судове рішення, що включає санкції, які мають бути виконані;

"Держава виконання вироку" - держава, яка перейняла або має перейти виконання покарання у вигляді позбавлення волі або забезпечуючих заходів.

Стаття 82

Загальні положення

1. Договірні Сторони зобов'язуються взаємно за клопотанням, згідно з положеннями цього Договору, перейти виконання рішень, що набрали законної сили, які винесені судами однієї Договірної Сторони стосовно громадян іншої Договірної Сторони, про покарання у вигляді позбавлення волі або застосування забезпечуючих заходів.

2. З клопотаннями, про які йде мова в пункті 1 можуть виступати центральні органи, як Держави винесення вироку, так і Держави виконання вироку.

Стаття 83

Право засудженого

Засуджений, його законний представник, адвокат, один із подружжя, рідні по прямій лінії споріднення, брати чи сестри, можуть порушувати питання перед центральними органами установ юстиції кожної з Договірних Сторін про виконання дій, передбачених в статті 82. Кожний засуджений, до якого можуть мати застосування положення цього розділу Договору, буде повідомлений Державою винесення вироку про основні положення цього розділу.

Стаття 84

Передумови перейняття виконання рішення

1. Перейняття виконання рішення відбувається тільки у випадку, коли діяння, що становить підставу для рішення, є злочином також і за законодавством Держави виконання вироку або було б злочином, якби таке діяння було скоєне на території Держави виконання вироку.

2. У справах про фінансові злочини відмова у перейнятті виконання рішення не може відбутися тільки з того приводу, що законодавство Держави виконання вироку не містить норм щодо податків і зборів, мита, монополії, валютного обороту, зовнішньої торгівлі або регулювання порядку обігу товарів того самого типу, які передбачені законодавством Держави винесення вироку.

3. Перейняття виконання рішення може відбутися лише за згодою засудженого. Якщо засуджений не здатний до вираження згоди, яка б мала законну силу, то її мусить висловити його законний представник.

Стаття 85

Відмова у перейнятті виконання рішення

1. Перейняття виконання рішення не відбувається, якщо:

1) діяння, що становить підставу для рішення є політичним злочином;

2) діяння, що становить підставу для рішення полягає виключно у порушенні військових обов'язків;

3) закінчився строк давності виконання покарання або застосування забезпечуючих заходів згідно з законодавством однієї з Договірних Сторін;

4) рішення було винесене спеціальним судом;

5) рішення було винесене у відсутності засудженого;

6) засуджений був правомірно засуджений або виправданий за одне й те саме діяння у Державі виконання вироку;

7) за оцінкою запитуваної Договірної Сторони це порушувало б її публічний порядок або принципи законодавства.

2. Переїняття виконання рішення не відбувається також, якщо засуджений є позбавлений волі в Державі винесення вироку і в день надходження клопотання залишилось відбувати покарання у вигляді позбавлення волі або забезпечуючий захід не більше 4 місяців. При цьому враховуються всі покарання у вигляді позбавлення волі і забезпечуючі заходи або їх частини, що залишилися до виконання.

Стаття 86

Розгляд клопотання

Запитувана Договірна Сторона, по можливості в найкоротший термін, повідомляє запитувачу Договірну Сторону, в якому обсязі задоволено клопотання про переїняття виконання рішення. Цілковита або часткова відмова вимагає обґрунтування.

Стаття 87

Виконання рішення

1. Якщо відбудеться переїняття виконання рішення, то суди Держави виконання вироку визначають згідно з своїм законодавством покарання у вигляді позбавлення волі або забезпечуючі заходи, що підлягають виконанню, враховуючи в найбільшій мірі, покарання у вигляді позбавлення волі або забезпечуючі заходи, призначені в Державі винесення вироку.

2. Внаслідок переїняття виконання рішення Державою виконання вироку, засуджений ні в якому разі не може бути в становищі гіршому від того, в якому він міг би перебувати у випадку подальшого виконання рішення в Державі винесення вироку.

3. Виконання рішення, включаючи умовне звільнення, відбувається згідно з законодавством Держави виконання вироку.

Якщо положення законодавства Держави винесення вироку, які стосуються умовного звільнення, є для засудженого кориснішими, вони підлягають застосуванню.

4. В рахунок відбуття покарання у вигляді позбавлення волі або застосування забезпечуючих заходів в Державі виконання вироку включається строк позбавлення волі або застосування забезпечуючих заходів в Державі винесення вироку.

Стаття 88

Виконання частини рішення

Якщо відбулося засудження більше ніж за один злочин, а переїняття виконання рішення стосується лише покарання у вигляді позбавлення волі або застосування забезпечуючого заходу, що стосуються деяких з цих злочинів, то суд Держави виконання рішення визначає під час розгляду, про який іде мова у статті 87, покарання у вигляді позбавлення волі або забезпечуючий захід, які підлягають виконанню щодо тих злочинів.

Стаття 89

Наслідки переїняття виконання

1. Під час виконання покарання у вигляді позбавлення волі або застосування забезпечуючого заходу в Державі виконання вироку Держава винесення вироку не провадить подальших дій, пов'язаних з їх виконанням.

2. Держава винесення вироку має право до виконання тієї частини покарання або забезпечуючого заходу, яка залишається, якщо засуджений ухиляється від виконання рішення в Державі виконання вироку і у зв'язку з чим залишив її територію. Держава виконання вироку негайно повідомляє Державу винесення вироку про ці обставини.

3. Держава винесення вироку втрачає право, про яке йдеться в пункті 2, якщо покарання у вигляді позбавлення волі або забезпечуючі заходи були виконані або в разі помилування.

Стаття 90

Помилування і амністія

1. Засуджений може бути помилуваним в Державі виконання вироку. Держава винесення вироку може направити до Держави виконання вироку звернення про помилування. Це не порушує права Держави винесення вироку на помилування, яке буде дійсне на її території

2. Держава виконання вироку застосовує відносно засудженого амністію, акт про яку видається як в Державі виконання вироку, так і в Державі винесення вироку.

Стаття 91

Скасування або зміна рішення

Скасування або зміна рішення, прийнятого до виконання, належить виключно до компетенції Держави винесення вироку.

Стаття 92

Повідомлення

1. Договірні Сторони повідомляють одна одну, в найкоротший час про всі обставини, які можуть впливати на виконання рішення.

2. Держава винесення вироку повідомляє Державу виконання вироку, зокрема, про амністію, а також скасування або зміну рішення, прийнятого до виконання.

3. Держава виконання вироку повідомляє Державу винесення вироку про виконання рішення.

Стаття 93

Передача

1. Якщо засуджений перебуває на території Держави винесення вироку, ця Держава в найближчий час вживає всіх необхідних заходів для пересилки засудженого органам Держави виконання вироку.

2. Держава винесення вироку і Держава виконання вироку домовляються стосовно часу і місця передачі засудженого органам Держави виконання вироку, а при необхідності - органам транзитної Держави.

3. Супроводжуючі особи однієї з Договірних Сторін, які повинні доставити засудженого повітряним транспортом на територію іншої Договірної Сторони або забрати його з цієї території, мають право вживати на території іншої Договірної Сторони необхідних заходів з метою перешкодження втечі засудженого аж до моменту його передачі або прийняття.

4. Держава винесення вироку може після перейняття виконання рішення Державою виконання вироку відстрочити передачу засудженого з метою проведення кримінального переслідування в зв'язку з іншим злочином або з метою виконання покарання у вигляді позбавлення волі або застосування забезпечуючого заходу, визначених її судами за інший злочин.

Стаття 94

Обмеження переслідування засудженого

1. Якщо засуджений був переданий згідно з цим Договором з Держави винесення вироку в Державу виконання вироку, він не може бути підданий кримінальному переслідуванню,

засуджений або зазнати будь-якого обмеження волі у зв'язку з діянням, скоєним перед передачею, якого не стосується згода на перейняття виконання.

2. Обмеження, зазначені в пункті 1, не застосовуються, якщо:

1) Держава винесення вироку висловить згоду на порушення кримінального переслідування, виконання покарання або застосування забезпечуючих заходів;

2) засуджений, який був переданий, залишився в Державі виконання вироку довше, ніж 30 днів після остаточного звільнення, хоча мав право і можливість залишити територію цієї Держави, або коли після того, як він залишив Державу, добровільно туди повернувся.

Стаття 95

Клопотання і додатки

1. Клопотання передбачені в цьому розділі, складаються в письмовій формі.

До клопотання Держави винесення вироку додаються:

1) оригінал або засвідчена копія рішення, які мають підтвердження правомірності і необхідності виконання;

2) текст застосованих правових положень, а також положень, які стосуються умовного звільнення;

3) по можливості повні дані про засудженого, його громадянство, а також місце проживання або перебування;

4) довідка про період позбавлення волі або застосування забезпечуючих заходів, який підлягає зарахуванню;

5) протокол, складений за участю засудженого, з зазначенням його згоди на перейняття виконання покарання у вигляді позбавлення волі або застосування забезпечуючих заходів;

6) інші документи, які можуть мати значення для прийняття рішення за клопотанням;

7) переклад на мову іншої Договірної Сторони клопотання і документів, зазначених в цьому пункті.

3. До клопотання Держави виконання вироку додається інформація і матеріали, вказані в підпунктах 3, 6 і 7 пункту 2, а також лист, що містить згоду засудженого.

4. У випадку задоволення клопотання, про яке йде мова у пункті 3, Держава винесення вироку додає до своєї згоди документи, вказані в підпунктах 1, 2 і 4 пункту 2.

Стаття 96

Доповнення до клопотання

Якщо запитувана Договірна Сторона визнає дані і документи, що надіслали їй, за недостатні, вона звертається за необхідним доповненням. Для отримання цього доповнення запитувана Договірна Сторона може призначити відповідний термін; цей термін можна продовжити на підставі обґрунтованого клопотання. За відсутністю доповнень клопотання розглядається і рішення приймається на підставі наявних даних і документів.

Частина четверта

Заключні положення

Стаття 97

Співвідношення з іншими Договорами

Цей Договір не порушує положень інших Договорів, відносно яких одна або обидві Договірні Сторони мають зобов'язання.

Стаття 98

Набрання чинності Договором

Цей Договір підлягає ратифікації і набере чинності через шістдесят днів від дня обміну ратифікаційними грамотами.

Стаття 99

Строк дії Договору

Цей Договір укладається строком на п'ять років. Дія його продовжуватиметься на наступний п'ятирічний період, якщо жодна з Договірних Сторін не заявить про відмову від нього шляхом нотифікації не пізніше як за шість місяців до закінчення цього строку.

Здійснено м. Києві 24 травня 1993 року в двох примірниках, кожний польською і українською мовами, при цьому обидва тексти мають однакову силу.

На підтвердження чого належним чином уповноважені представники Договірних Сторін підписали цей Договір і скріпили його печатками.

<i>За Україну</i>	<i>За Республіку Польща</i>
<i>Міністр юстиції</i>	<i>Міністр закордонних справ</i>
<i>України</i>	<i>Республіки Польща</i>
<i>В.Онопенко</i>	<i>К.Скубішевські</i>
<i>(підпис)</i>	<i>(підпис)</i>

Договір

між Україною і Республікою Польща про правову допомогу та правові відносини у цивільних і кримінальних справах (довідка)

Договір був підписаний 24 травня 1993 року під час візиту в Україну Президента Республіки Польща Леха Валенси. З боку України Договір підписав Міністр юстиції України В.В. Онопенко, з боку Республіки Польща - Міністр закордонних справ Республіки Польща К.Скубішевські.

Головна мета Договору - поглиблення і вдосконалення взаємного співробітництва в галузі правових відносин та правова допомога у цивільних і кримінальних справах. Договір регулює правові відносини двох держав в галузях приватного права, сімейного права (порядок укладення шлюбу, аліментні відносини, усиновлення тощо), регулює майнові відносини, спадкові справи, порядок вирішення трудових спорів, визнання і виконання судових рішень, а також широкий спектр питань в галузі кримінального права (видача злочинців, передача речових доказів, виконання рішень з кримінальних справ).

Для практичної реалізації положень цього Договору установи Договірних Сторін зносяться між собою через Міністерство юстиції України та Генеральну Прокуратуру України і, відповідно, Міністерство юстиції Республіки Польща.

Ратифікація Україною цього Договору сприятиме розвитку дружніх стосунків між обома державами і вирішенню цілого ряду важливих питань, пов'язаних із захистом прав як українських так і польських громадян на територіях обох країн.